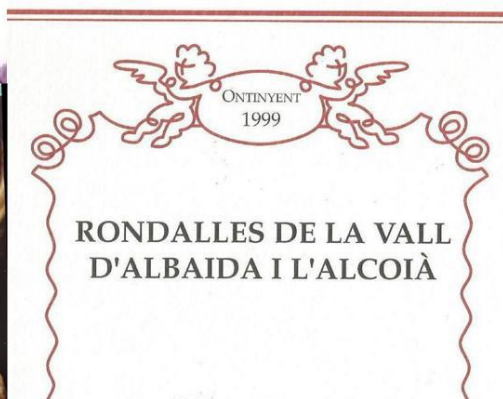
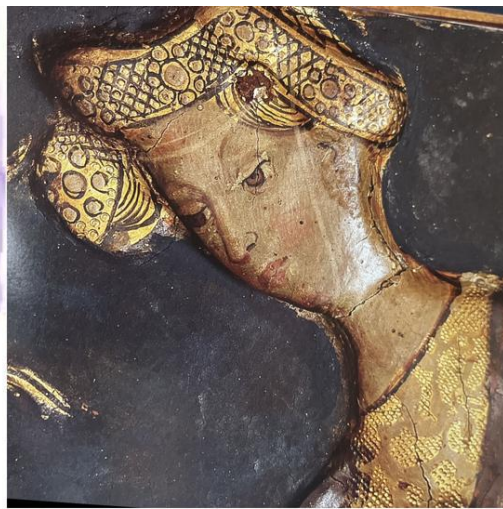
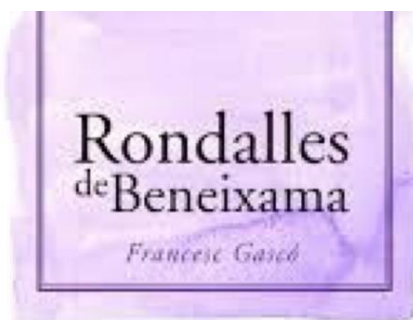
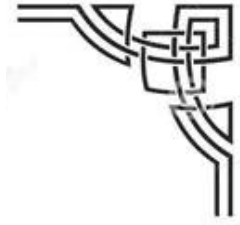

ANNEX DE RONDALLES ANALITZADES

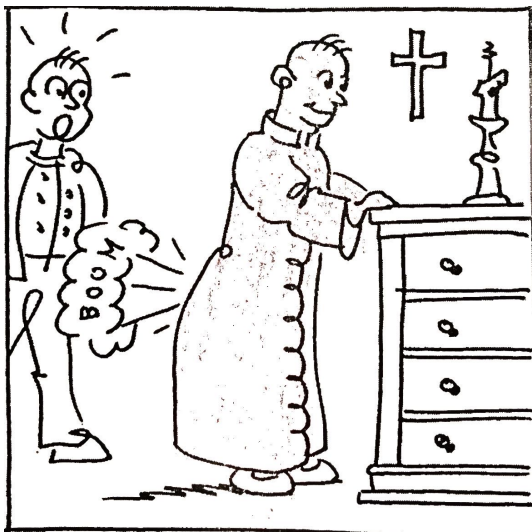
ÍNDEX

1. EL RECTOR PORQUEROL
2. EL PINTOR I LES MONGES VERGONYOSES
3. EL RANDER
4. ELS TRES PÈLS DEL DIMONI
5. EL DIMONI XICOTET
6. ELS TEULADINS
7. EL MATRIMONI MOLT UNIT
8. LA PRINCESA DEL CIGRÓ
9. LA FLOR DEL GIRABLAU
10. PER QUÈ L'AIGUA DEL MAR ÉS SALADA?
11. LA SERP QUE MAMAVA
12. LA DONA DIMONI
13. LA CRIADETA
14. ET VULL MÉS QUE UN BON CAGAR
15. LA BONA XIQUETA

1. EL RECTOR PORQUEROL

[Contada per Leonor Navarro i Ferrero]

Això diuen que era un rector que cercava una criada, perquè totes les que trobava se li n'anaven de seguida, perquè era un poc brut, i sempre s'amollava molts pets i bufes.

Va passar molt de temps, però al final, va trobar una xicoteta disposada a fer-se'n càrrec de la casa. Quan ja se n'anava a cal rector, l'escolanet que tenia, se'n va anar corrents a avisar-la:

- No li agradarà estar-se ací.

- I això, per què? (li preguntà la criada a l'escolanet).

- Doncs, perquè el senyor rector es tira molts pets.

- Això no és cap problema. Jo aguante bona cosa.

- Bé, vosté ja ho sap, després no diga que no l'he avisada (digué l'escolanet mentre se n'anava a missa a passar el rosari).

La criada va començar a fer el dinar, pelant bledes i fesols per fer olla. Va parar taula, i ella i el rector, es van posar a dinar. Al poquet temps, el rector fa: booum! (un pet molt gros), i la criada darrere, "booum" (un pet més gros encara). El rector no va dir res, però a la poca estona, va tornar "booum, pet!", i la criada, per no ser menys: "Boom, pet!", encara més gros.

El rector es va enutjar, i va començar a cridar: això no pot ser!, vosté em retruca a mi, i se'ls tira més forts! Anem a fer-hi una provata, ara, anirem al pastador, agafarem farina i omplirem un llibrell. A veure qui se'l tira més fort i n'escampa més.

Així ho van fer, van omplir un llibrell de farina acaramullat. Va començar la prova el rector, amollant-se un pet tan fort que va escampar tota la farina pel terra.

La criada, ben decidida, no es va preocupar gens ni miqueta i va fer: Així anem?, doncs, ara tornem-lo a omplir. Ara me'l tiraré jo...

La criada es va amollar un pet tan fort que va escampar tota la farina per la cuina i, a més a més, va badar el llibrell.

El rector es va posar tot enfadat: això no pot ser!, aquesta ha pogut més que no jo... Vinga, arromangat el cul, que ací hi ha mangarrufa.

Quan la criada es va arromangar les faldilles, els brians i les sinagües, el rector es va quedar bocabadat, perquè mai no havia vist una dona mig despullada, i va exclamar: clar, així qualsevol no guanya!,

la teua escopeta té DOS canons... per això has pogut amb mi!

I així es va acabar la història, la criada es va quedar a servir per a sempre a cal rector, i aquest mai més es va amollar cap pet ni bufa, almenys davant de tots...

2. EL PINTOR I LES MONGES VERGONYOSES

[Contada per Leonor i Àngels Navarro i Ferrero]

Això diu que era que unes monges que vivien en un poble van heretar d'una dona molt pietosa una fortuna considerable. Com que eren molts diners, van pensar que era un bon moment de llavar-li la cara a l'església que estava molt feta malbé, plena d'humitats i amb la pintura a mitjan caure. Per això van llogar els serveis d'un pintor per tal que els fera la feina, i li van explicar com volien les pintures, els motius i tota la pesca.

El pintor, al sendemà, va fer una bastida ben alta per tal de poder arribar al sostre de l'església i poder començar la seua feina. Tot de fustes i cordes i escales amunt. Com era estiu, el pintor anava per dalt de la bastida sense pantalons i, clar, se li veia tota «la documentació».

Mentres estava tot sol i anava pels alts de l'església, no passava res, perquè ningú no el mirava. Però va passar que es va fer hora de resar i va entrar una mongeta jove a l'església que, en alçar el cap, es va trobar amb tot el quadre a l'aire i es va esbalair tota:

- Ai, Mare de Déu el que veig!! Vaig a dir-li-ho a una altra germana!!

I se'n va anar corrents a buscar una monja més major que, en entrar a l'església i veure tot l'espectacle, també es va esbalair i va fer:

- Ai, Divina Aurora, quines coses que es veuen en sagrat!!! Això li ho hem de dir a la mare superiora!!!

I se'n van anar corrents les dues monges a buscar-la.

Quan se la van trobar i li van explicar el cas, la mare superiora els va dir:

– Germanes, no podem dir les coses així com voldríem, ho hem de fer cantant, que és dins l'església i això és sagrat!!

I totes convençudes van assajar un estratagema cantat per tal de fer-li saber al pintor el que passava. Van acudir juntes a l'església i, només entrar, es van posar totes a cantar a cor:

– Senyor pintor, de les pintures, que se li veuen les penjadures, no són taronges ni llimons, però es veuen per tots els racons!!

I el pintor, que es veu que era un desvergonyit i li tenia igual huit que huitanta, els va respondre amb la mateixa música, però amb una altra lletra:

– Germanetes, germanetes, no tingau tantes punyetes, que per a dir-me que se'm veuen els collons, no ens calen tantes cançons...

I se les va deixar ben **mocades** i avergonyides. I no sabem si **al remat** es va posar pantalons o no; potser sí o potser no.

3. EL RANDE

[Contada per Nieves Ferrero i Amorós]

Conten que hi havia una vegada una xica molt bonica que tenia una alfàbega en un balcó d'una casa, que estava denfront d'un hostel, una posada.

En aquell hostel hi havia un senyor que tots els dies veia com la xicota eixia al balcó a regar l'alfàbega, i sempre li feia la mateixa pregunta: Marieta, quantes fulletes té la mateta?, i la xicona no li responia, i se n'entrava a casa tota enrojolida.

Però un dia li ho va contar a sa mare: mare, allà fora hi ha un home que tots els dies em diu el mateix "Marieta, quantes fulletes té la mata?", i jo no sé quina cosa respondre-li.

- No et preocupes més, filla meua. Això està fet! Si un altre dia torna a dir-te el mateix, tu li diràs "cavaller de capa i capell, quantes estrelles hi ha en el cel?".

Al sendemà, quan ella va tornar a eixir una altra vegada al balcó per regar la mata d'alfàbega, va guaitar l'home aquell, i va dir-li: "Maria, quantes fulles té la mata?" I la Xicota li va dir: "cavaller de capa i capell, quantes estrelles hi ha en el cel?"

L'home es va quedar tot parat, molt sorprès, i va pensar que no sabia quina cosa li podia contestar.

Així, la xica se'n va entrar cap a dins i li va dir a sa mare: mire mare, sí que ha anat bé, no m'ha sabut dir-hi res més.

L'home es va quedar tot pensatiu, i pensava i pensava com enganyar la xicona. Aquest home era rander, venia randes molt boniques i botons per tots els pobles del rodal.

Al final se li va acudir una cosa, i el dia següent se'n va anar tot decidit cap a la casa de la xica, per oferir-hi les seues mercaderies.

Va tocar a la porta i va eixir la mare, i el rander començà a dir-li: vinga, que vosté té una filla molt polida i molt conreada!, i mire quines randes i quines coses més boniques porte.

- Si, ja ho veig, però...nosaltres no podem comprar-ho, no tenim diners, i això valdrà molt car.

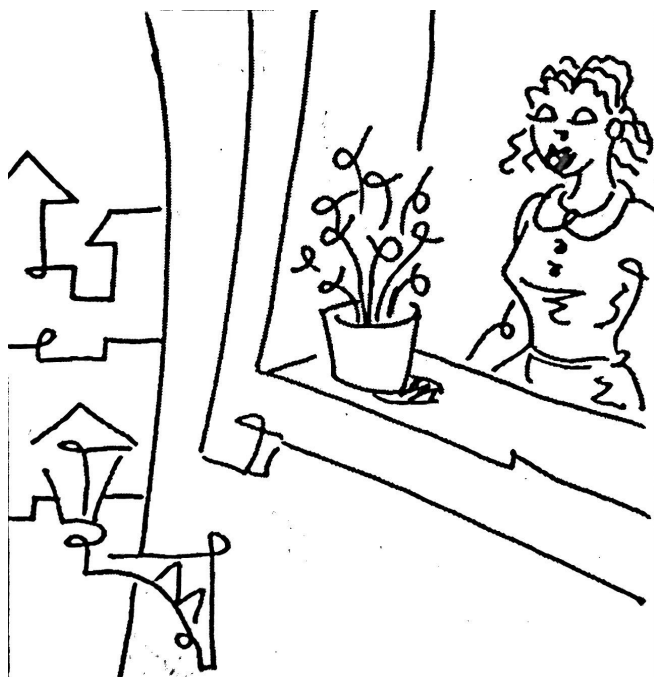
Però el rander, que se les sabia totes, va dir: no es preocupen, jo les faré un preu especial per això...Si vol, només pegar-li dues besades a la seua filla, i que trie la randa que vulga.

La mare i la filla es van quedar pensant: també és açò ben curt!, a més, aquest home se'n va i ningú no ho ha de saber...

A la fi van accedir-hi, i el rander li va pegar les dues besades a la xicota, i aquesta es va quedar amb la randa que li feia més goig.

Al sendemà de matí, quan la xica va tornar a eixir al balcó a regar la mata d'alfàbega, va sentir el rander que li deia: "Marieta, quantes fulletes té la mata?" La xica li va respondre: "cavaller de capa i capell, quantes estreles hi ha en el cel?" Però aquesta vegada, el rander li va respondre: "i la besada del rander?"

Ai!,(es queixà ella), i se n'entrà dins tota vermella i sufocada, i li va dir

a sa mare: ai mare!, que l'home aquest m'ha dit "i la besada del rander?" davant de tot el poble, i ara tots ho sabran que l'he besat. I jo què faré?.

- Filla meua, això ho hem d'apanyar. Ja veure'm el que fem.

Al cap de dos o tres dies, el rander es va fer molt malalt, i van haver d'avisar el metge.

La mare de la xica va pensar que aquesta era la seua ocasió: ara ens n'anem les dues a veure quina cosa fem.

Mare i filla se'n varen anar a

cal rander, i de sa casa estant...

- Com està? (va dir la mare).

- Oi!, estic molt malalt molt malalt...

- Doncs, ara es posarà bo. Li posarem una llavativa, i veurà que bé.

La mare de la xica, li va posar una safanòria pel cul al rander, i mare i filla se'n van tornar a sa casa.

Veges tu per a on, que el rander es va curar molt ràpidament, i al cap de dos dies, quan la xica estava regant la planteta, li va tornar a preguntar: "Marieta, quantes fulletes té la mata?"

- "Cavaller de capa i capell, quantes estrelles hi ha en el cel?"

- "I la besada del rander?"

Però aquesta vegada, la xica va ser més valenta, i li va dir: "i la safanòria pel cul?"

En sentir això, el rander va envermellir de vergonya, i tothom se li burlava rient-se amb la barra acatxada. Així doncs, mai més no es va burlar de la xica que regava la mata d'alfàbega al balcó...

4. ELS TRES PÈLS DEL DIMONI

[Contada per Leonor Navarro i Ferrero]

Això va ser un xiquet que va nèixer en un poble petit, i la padrina, mentre l'acaronava, li va predir que seria molt benaurat i molt feliç, i que es casaria amb la filla del rei.

Tot açò va tenir molta anomenada i, és clar, va arribar a oïdes del rei, i aquest, que era un gramàntol, es va enutjar molt, i per això va enviar els seus criats perquè cercaren el xiquet i el mataren. Aquests criats, però, en veure'l, se'ls va fer llàstima d'un xiquet tan formós. Perquè ningú no li fera mal, van fer amb juncs una cistelleta, el van ficar dins i el van tirar al riu, pensant que potser algú l'agafaria i el salvaria, i així no es moriria tan infant.

I així va ser que el xiquet va anar riu avall, riu avall, pel corrent, fins que va aplegar a un molí.

El moliner, que anava per vora riu, va veure una cosa que portava el riu, però com que era molt minso, fins que no va estar ben a prop no es va adonar que era un xiquet, i de poc no se'n va el xiquet davall les pales de la sènia que movia el giny del molí.

Quan el moliner va veure que era un xiquet i estava viu, va tenir una gran alegria. De seguida se'l va emportar a casa a dir-li-ho a la seua dona. Tots dos es van posar molt contents perquè no tenien família, i van pensar que si no eixia ningú que el reclamara, se'l quedarien i seria per a ells.

Com que ningú no el va reclamar, doncs, el xiquet es va criar en eixa casa, tot aprenent les feines de moliner i forner, com ara **pastar** o apanar el pa.

Van passar molts anys i es va fer fadrí, i quan tenia divuit o vint anys, era un xicot molt polit i molt ben presentat.

Resulta i va, que per eixa època, el rei estava per aquella zona, de cacera, i com que necessitaven algunes coses es van acostar al molí per demanar pa i companatge.

En arribar-hi, els moliners els van rebre tot fent reverències, i el rei es va adreçar al moliner: "I vostés... tenen molta família? El moliner li va respondre: no, no senyor, només aquest fadrí. Nosaltres no tenim família, aquest xicon és que ens el vam trobar, que el duia el riu corrent avall.

- I quants anys té ? (va seguir preguntant el rei).

- Doncs..., no ho sé si seran dihuit o vint anys !

El rei, de seguida s'ho va pensar tot: "Aquest és l'**infant** que vaig manar jo als criats que el mataren". Va cavil·lar una malifeta, i tot adreçant-se al xicot, li va dir: Tu ets valent?

- Sí senyor.

- No tens por a res?

- Bé, doncs...no.

- Aleshores, em faries un encàrrec per al palau? Em duries una carta a la reina?

- Si senyor, amb molt de gust.

El rei va escriure-la i li la va donar al xicot, que se'n va anar.

El senyor rei es va sorprendre un poc de la gosadia del fadrí, i es va quedar pensant: "No arribarà al palau, perquè ha de passar per una serra on hi ha molts bandolers, i ben segur que es faran amb ell". A més a més, a la carta posava que tan punt no arribara al palau, si és que hi aplegava, que el mataren.

Al xicot se li va fer de nit a la muntanya, i es va ficar en una cova. Va veure uns esportins, els va amuntegar i es va posar a dormir damunt d'un banc d'obra que hi havia.

Resulta que aquella cova era dels lladres, i quan aquests van anar a quedar-s'hi, es van trobar amb el xicot, que a vora el foc dormia com una soca. Li van veure una carta que se li n'eixia per la butxaca, li la van agafar i la van llegir.

En assabentar-se del que posava, els lladres es van compadir, i en comptes de posar això, li van canviar les paraules, i on posava que el mataren, ells van posar que el xicot es casara amb la filla del rei tan punt no hi arribara.

I així es va fer; el xicon va aplegar al palau, va donar la carta, la reina va llegir que deia que es casara amb la seua filla, i els van casar.

Al molt de temps, quan va acabar la cacera, va aplegar el rei al palau, i clar..., es va quedar tot sorprès en veure al xicot casat amb la seua filla, i va pensar: "I això com pot ser?, si jo a la carta deia que el mataren!" Com que va veure que no podia fer-hi res, li va dir al xicot: Mira, xicon, si vols quedar-te ací amb al meua filla, has de fer una altra prova!

- Doncs, sí senyor, la que vosté vulga!, (va respondre el xicot).

- Has d'anar a la cova del dimoni i portar-me els tres pèls del dimoni.

- Sí senyor. Doncs, diga'm vosté per on he d'anar.

- Doncs, has d'anar per tal i tal poble, per ací i per allà!

El bon xicot se'n va anar, i va arribar al primer poble, i en veure un home li va preguntar: Vaig bé per anar a la cova del dimoni?

- Sí senyor. Mire vosté, podria preguntar-li al dimoni per què hi ha ací un arbre que abans feia pomes d'or i ara s'ha assecat? (li va respondre l'home).

- Sí senyor, quan vinga li ho diré.

El xicot enfilà per un camí i se'n va anar per on li havien dit. Va passar per un altre poble, i en veure una vella que se li acostava, tota carregada amb un llibrell va tornar a preguntar: Que vaig bé per anar a la cova del dimoni?

- Sí, fillet, sí. Mira, al mateix temps, quan vingues, a veure si ens dius per què hi ha ací una font que brollava vi i ara s'ha assecat. Pregunta-li-ho al dimoni, que ell segur que ho sap.

- No patisca, quan vinga jo li ho diré.

Va seguir caminant fins que va arribar a un riu, i hi havia el barquer, que sempre s'estava amb els remes, i li va preguntar: Que vaig bé per anar a la cova del dimoni?

- Sí, a l'altra vora està.

El barquer el va travessar fins a l'altra vora, i en arribar li va dir: Mire, quan vinga, a veure si li pregunta al dimoni per què estic jo sempre ací i no puc eixir-me'n mai, i sempre estic remant.

- No es preocupe, que jo li ho preguntaré.

I ja tens que aplega el xicot a la cova del dimoni, i estava sa mare allí a la porta.

- Què és ací la cova del dimoni ? (preguntà el xicot).

- Doncs, sí. Que vosté què volia ? (va respondre la mare del dimoni).

- Jo volia els tres pèls del dimoni.

- Ai filllet ! Això no pot ser!

- Com que no pot ser? És que m'ho ha dit el senyor rei, sap vosté?...

- Doncs, mira, ara m'asseuré jo ací. Deu estar a punt de vindre. Però... ell sentirà l'olor de la carn humana i voldrà menjar-se't. Mira, amaga't ací davall de les meues faldilles, i així tu escoltes, que jo ja veuré com li'ls arrenque.

S'hi asseuen, i a la poca estona entra el dimoni...

- Oi!, ací jo sent una olor rara!

- Tu el que tens és son. Asseu-te ací als meus peus i pega una becadeta.

Així doncs, el dimoni li va fer cas i es va asseure, i va tombar el cap damunt dels genolls de sa mare, i aquesta va començar a rascar-li el cap, a rascar-li el cap, fins que el dimoni es va adormir. En això que sa mare li pega una estirada i li arrenca un pèl... El dimoni es va despertar tot sobtat...

- Oi que mal, mare!

- És que estava somiant...que en un poble hi havia un arbre que feia pomes d'or i ara s'ha assecat...

- Doncs això és que cal esgarrapar les arrels, perquè hi ha una granota que se les menja i les rosega. Que la maten i tornarà a fer pomes d'or...

El dimoni tenia molta son i es va tornar a tombar als genolls de sa mare.

Quan ja estava ben adormit, sa mare li va pegar una altra estirada, li arrencà un altre pel, i el dimoni s'avalotà un poc...

- Que què fas, mare?

- És que estava somiant...que en un poble hi havia una font que xorrava vi i també s'ha assecat...

- Doncs, que esgarrapen la canonada d'obra i tornarà a brollar vi.

El dimoni va tornar a ajupir el cap i a tombar-lo sobre els genolls de sa mare,

Li quedava ja només un pèl, i quan es va tornar a adormir, sa mare li pegà una estirada i li l'arrencà... El dimoni es va despertar i es va enutjar moltíssim, i ja no volia dormir més...

- Ai fill meu!, no t'enfades tant. És que estava somiant... que el barquer sempre està damunt la seua barca, i mai no se'n pot anar el pobret...

- Doncs, això és ben fàcil. Quan hi puge algú, que li done els remes i ell que bote a terra, i s'haurà salvat per sempre més.

El dimoni se'n va anar, i en això, el xicot va eixir de l'amagatall, va agafar els tres pèls, li va donar les gràcies a la mare del dimoni i se'n va anar cap el palau.

En això va arribar al riu, on l'esperava el barquer...

- Que què em diu?

- Doncs, mireu. Ara quan passe jo, al primer que vinga, li dóna els remes i vosté bota a l'altre costat, i així es deslliurarà.

- Oi! Oi que bé!

Tan content com estava el barquer, li va donar al xicot una bossa d'or, i així el xicot se'n va anar tot carregat amb una bossa d'or cap al poble de la font de vi.

En arribar-hi, va veure-hi uns hòmens que l'esperaven.

- Que què ens diu?

- Doncs, miren vostés, que la canonada s'ha embossat, que esgarrapen i que la desembossen, i tornarà a xorrar vi.

Els veïns d'aquell poble es van posar molt contents, i li van regalar per agraïment una altra bossa d'or.

Així doncs, el xic ja en portava dues de bosses d'or. Tot caminant, el xicot va arribar al darrer poble, i uns quants veïns l'esperaven.

- Oi! Ja estàs ací?

- Doncs, sí. Miren, ja me'n vaig cap el palau.

- Que què ens dius?

- Doncs, que l'arbre, que li esgarrapen les arrels, que té una granota que li rosega la soca. La maten, la granota, i l'arbre tornarà a fer pomes d'or.

Els veïns es queden ni més contents, i li regalen altra bossa d'or. Així doncs, el xicot se'n va cap el palau tot carregat amb tres bosses d'or i els tres pèls del dimoni...

El xicot arriba al palau, i quan el rei el veu entrar no s'ho creu...

- Però... ets tu?

- Doncs, sí senyor. Mire, els tres pèls del dimoni i tres bosses d'or.

En veure això, el rei es va quedar així una mica més content. Però, tot i això, com que era molt avariós i molt cobejós, li va dir:

- Doncs, sí que ets valent! Si que et vull perquè sigues el meu gendre. Açò...mmm...encara queda més or ? (fent-se el desmenjat).

- Oi! Sí senyor, tot el que vosté vulga! Vaja cap ací, i després cap allà i en trobara tant que no li cabrà en les butxaques.

Ja se'n va el rei amb la seua avarícia, i quan arriba al riu, el barquer li dóna els remes i bota a l'altre costat. Així el rei s'hi va quedar per a tota la vida remant i remant, Perquè ja ho diu la dita: "l'avarícia al sac li fa forat".

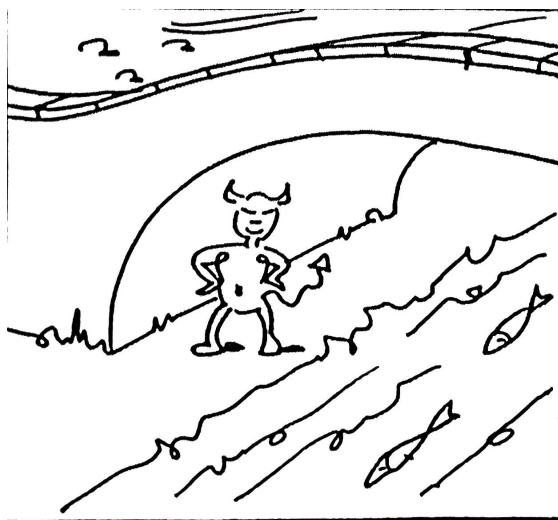

5. EL DIMONI XICOTET

[Contada per Josep Navarro Ribera]

Això diu que era, ja fa molts anys, que baix d'un pont de la séquia vivia un dimoni xicotet que només que volia fer desbaldos. Quan la gent passava per damunt del pontet, sempre els feia alguna mala passada.

Un dia, venia pel camí Pepeta, una de les xiques del poble tota carregada amb una cistella d'ous per a vendre'ls a la plaça. Quan la

pobra xicona va passar per dalt del pont, el dimoni xicotet li va posar un cantal davant i...allà que va anar Pepeta tota per terra! I el dimoni xicotet es va posar a riure a carcallades però com era tan menudet, no el va poder veure.

La pobra xicota se'n va tornar cap a casa plorant de veure's tota bruta de fang i d'ous trencats. En arribar al mas, li ho va contar tot a sa mare. Aquesta dona, que era molt sabuda perquè ja era molt vella, de seguida es va pensar que havia estat el dimoni xicotet. No es va quedar

gens satisfeta amb la seua broma, i va pensar com engarjolar-lo:

- Mira, filla meua. Demà, quan passes per aquell pontet dius, així, perquè ho puga sentir: "Que cansada que estic! M'he passat tota la nit fent rotllets encarats i feridellos i ja no puc més!" I com és tan llépol, segur que vindrà al mas per menjar-se'ls i aleshores ja veuràs com caurà a les nostres mans.

- I com ho farem, mare? Que el dimoni xicotet no es pot veure, perquè és invisible.

- Tu deixa'm a mi que ja m'encarregaré jo d'eixe palpitonto.

Eixa nit, mare i filla van estar fent pastes fins a la matinada. En acabar la mare de Pepeta va empolsimar de farina tot el terra de la cuina i a prop de la taula on hi havia els dolços, va abocar una xorrada de mel i també va enviscar les potes de la taula.

Al sendemà, Pepeta, en passar per damunt del pontet, va dir ben fort:

- "Què cansada que estic! M'he passat tota la nit fent rotllets encarats i feridellos! I tinc una son que no m'hi veig".

I va continuar el camí cap a sa casa.

El dimoni xicotet va escoltar el que deia Pepeta, i va pensar: "Eixes llepolies seran per a mi". Dit i fet. En fer-se de nit, el dimoni xicotet, se'n va anar xino-xano al mas on vivien Pepeta i la seua mare. Va escalar la porta i pel forat del pany va entrar-hi. Així, a poc a poc, va anar a parar a la cuina. Pepeta i sa mare estaven amagades darrere d'una cortina i veien una mica espantades com anava marcant-se un rastre de petjades damunt de la farina. Però no s'hi veia ningú. Així que totes dues se'n van anar a dormir, a esperar que féra claror.

Quan ja havia arribat el dimoni xicotet a la taula, havent caminat per damunt de la farina, es va veure amb els peus enganxats a la mel i sense poder fer ni una passa avant ni una enrere. A poc a poc es va anar omplint de més mel i més farina fins a tindre tot el cos apegalós. I es va enutjar bona cosa.

Al dia següent, quan Pepeta i la seua mare es van alçar del llit i se'n van entrar a la cuina, s'hi van trobar una cosa apegalosa de mel i farina. Era el dimoni xicotet ple de mel fins a les orelles i sense poder-se moure, i dient totes les badomies que li venien al cap. Tenia una llengua com una estral.

La mare de Pepeta va agafar el dimoni xicotet per les orelles i el va ficar dins d'una gàbia. Aquest, s'hi va passar tres dies i tres nits pegant crits i amenaçant Pepeta i la seua mare amb tota classe de malediccions. Però al quart dia, ja n'estava cansat, es va fer visible i es va avenir a parlar amb correcció:

- Si m'amolleu, vos donaré una bossa de monedes d'or que tinc amagada baix del pont, dins d'un cànter foradat.

- No és prou això (digué la mare de Pepeta). Si vols que t'amollem i et deixem en llibertat, també ens has de prometre que no li faràs mangarrufes a ningú ni cap mal més.

Al dimoni xicotet no li va fer cap gràcia haver de prometre allò, però no hi va tenir més remei. Així que, una vegada lliure, els va donar la bossa d'or i se'n va anar baix del pont.

Però ja se sap que els dimonis només són capaços de fer que dimoneries, així que no va ser capaç de complir la seua promesa durant

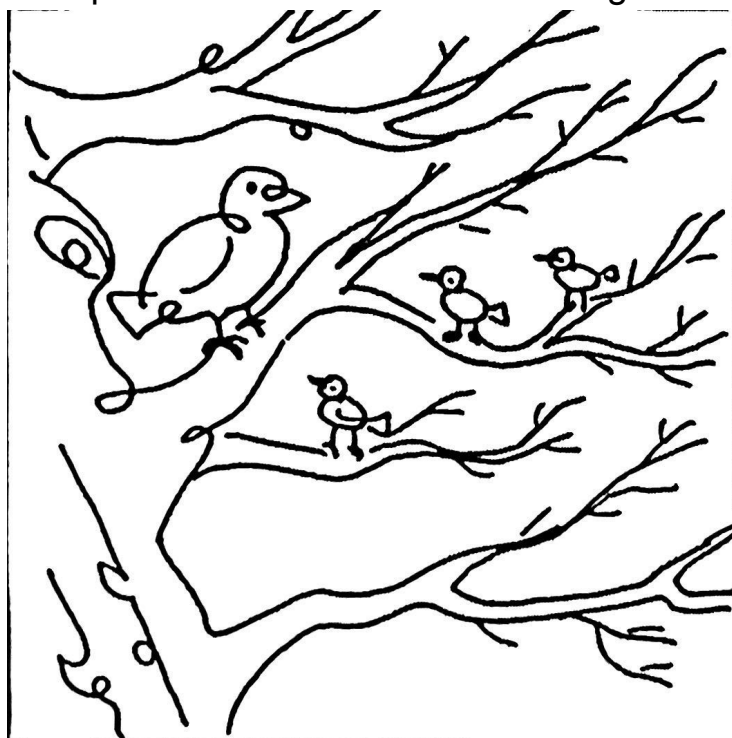
molt de temps i, encara avui, espera que algú passe per damunt del seu pont per fer-li alguna malifeta.

6. ELS TEULADINS

[Contada per Honorio Sanchis i Valdés]

Els teuladins tenen fama de ser molt espavilats, i sempre estan vigilant la gent per on va i per on ve, per evitar els mals, i sempre estan a punt de fugir.

Conten que hi havia una vegada una mare de teuladí que tenia tres teuladinets i els instruïa perquè saberen fugir dels hòmens. Dels tres n'hi havia un, el més petit, que feia cara de bovo, i semblava ser el més poc llest d'ells. Els altres dos germans se li burlaven. No obstant

això, la mare explicava als tres junts les tècniques per sobreviure:

- Mireu, fills meus, si alguna vegada veieu un xiquet que s'acatxa i que agafa una pedra, tingueu en compte que vos fotrà una pedrada. Pegueu a fugir i aneu-vos-en ben lluny!

Els dos majors van dir:

- Si mare, així ho farem.

Però el més xicotet, se'ls va quedar mirant i va dir:

- Tot això està molt bé, mare. Però que farem si el xiquet duu la pedra a la butxaca?

La mare i els altres dos teuladinets es van quedar sense poder contestar-hi res. Això demostrava que el teuladí més menut, encara que semblava ser el més bovo dels tres, era tan sabut o més que sa mare, i segur que més que els seus dos altres germans, els quals ja no se li van burlar mai més.

7. EL MATRIMONI MOLT UNIT

[Contada per Leonor Navarro i Ferrero]

Això diu que era un matrimoni que estaven molt units, i s'avenien molt bé, mai no discutien per res.

Una vegada l'home, que estava fent la partideta al casino, parlava amb els altres homes de les dones, i tots en treien algun defecte, sobretot el mal geni. Bé, tots no, el nostre home, no. Ell va dir que la seua dona no en tenia cap, que ella, fera el que ell fera, mai no s'enutjava amb ell.

Un dels amics que estaven asseguts a taula, va dir que això no podia ser, que segur que ell tenia el mètode per fer-la enfadar:

- "Tu vols veure com s'enutja la teua dona? Doncs mira, quan te'n

vages a casa, agafes el ruc (abans l'ase es gastava molt) i en comptes d'entrar-lo de cara, l'entres de cul. Ja veuràs com s'enfurismarà!"

- "Doncs, bé. Així ho faré. A veure què passarà!"

Dit i fet. En arribar a casa, l'home va obrir les portes i va fer entrar la somera a recules.

La dona, en veure-ho, en comptes d'enutjar-se, va dir amb una bona rialla:

- "Mira, molt ben pensat! Massa vegades ha entrat ja el ruc de cara en

aquesta casa. Ara que entre de cul!"

Però al nostre home li va entrar el cuquet d'aconseguir fer enrabiard la seua dona ni que fóra una vegada...

Abans, les gallines entraven per les cases, perquè, qui més qui manco en tenia. Doncs bé, resulta que la dona havia parat la taula per a sopar, i una de les gallines va revolar per allà damunt. I la molt porca no només es va acontentar a passejar-s'hi, també es va cagar. I on va anar a cagar-se? Al mig de la taula.

La dona, que ho havia vist tot sense poder-ho evitar, va espantar les gallines al corral i, perquè el seu marit no veiés la merderada, hi va col·locar damunt un saler d'eixos redons antics, amb el cul per amunt.

Ja assegut a taula el matrimoni, l'home continuava pensant com faria **enutjar** la seua dona, i se li va ocórrer tot d'una. Així, quan la seua

esposa li va preguntar:

- Que tu, què voldries per sopar?

L'home es va pensar que esta era la seua:

- Qui? Jo? Una bona merda! (Ho va dir, açò últim, com si estiguera molt i molt enutjat).

Però el que ell no s'esperava és que ella li respondria:

- Doncs, alça el saler i davall en trobaràs una!

I això volia dir que era una dona, tan bona dona, que sempre estava poltrejant al seu home, i tothora tenia allò que el seu marit li demanava.

Com ja veieu, la dona no es va enutjar, i el matrimoni va seguir tant unit, o més, que sempre.

8. LA PRINCESA DEL CIGRÓ

[Contada per Leonor Navarro]

Això diu que era, ara fa molts anys, que en un país molt llunyà s'havia de casar un príncep. Es va fer una tria entre totes les candidates possibles, tant del propi regne com de les dels veïns, i se'ls van anar fent proves fins que només en va quedar una.

La mare del príncep no les tenia totes que aquella xica fóra una princesa com calia. Encara que pareixia que tenia totes les virtuts possibles (sabuda, bona persona, guapa, de bona figura i cintura estreta...), la reina encara no n'estava satisfeta.

Així doncs, va idear un stratagema: faria que prepararen una estança del palau, amb un llit ben luxós, perquè la princesa es quedara a dormir allà. Al llit, manaria que posaren set matalafs ben estovats de llana nova. A sota de tots, col·locaria un cigrò cuit. Si la princesa, a pesar de la blanor, era capaç de notar el durrelló, és que realment era una princesa com calia.

Al dia següent, la reina va convidar a palau la seua futura nora. Tot el dia que es va estar allà: va dinar i va sopar tot de coses bones, en companyia dels reis i del príncep. Sempre va demostrar que tenia unes maneres i una educació molt curoses. Quan va arribar la nit, la van acompanyar a una habitació amb un llit amb dosser que tenia no un, sinó set matalafs ben tous de llana. La princesa no se'n va sorprendre massa ja que estava acostumada a

dormir en llits molt tous. Simplement, va pensar que devia ser un costum del palau i es va disposar a dormir. Va necessitar un piragallo per poder pujar a dalt de tot.

Al sendemà, la reina i les dames de companya van anar a despertar a la princesa i, quina no seria la seua sorpresa, que se la van trobar asseguda en el llit i tota ullerosa. La reina li va dir:

- *Què féu així, princesa?*
- *Majestat, en tota la nit que no he pogut dormir. Hi ha no sé qué en eixe llit que no em deixa dormir. No hi he pogut aclucar ni un ull.*

La reina es va somriure i li va dir:

- *Ara sí que estic convençuda que seràs una bona dona per al meu fill i que ets una princesa de veritat. Ara sabràs el per què.*

La reina va manar a les seues dames que alçaren tots els matalfs i, sota l'últim, hi havia el cigró cuit que la reina havia manat posar allà. Només una veritable princesa, amb una sensibilitat especial, era capaç de notar, sota aquella muntonada de matalafs, una molèstia tan insignificant.

Des d'eixe moment, la reina ja no es va oposar que el príncep i la princesa es casaren, com així va ser. I foren feliços durant tota la resta de la seua vida.

9. LA FLOR DEL GIRABLAU

[Contada per Àngels Navarro i Ferrero]

Això diu que era, ara fa molt de temps, que en un país hi havia un rei que tenia dos fills. Un dia el rei es va posar molt malalt, i ningú li trobava la solució per a la seua malaltia. Van acudir al castell tots els metges de la contornada i no van poder solventar-hi res.

Quan ja estava tot perdut, va anar al castell un vell que vivia en una cova de la muntanya, que tenia fama de ser mig metge mig bruixot. En veure el rei allà estirat en el llit, va dir la seua: *“El rei només es salvarà si algú li porta la flor del girablau”*. I se'n va tornar a sa casa.

El rei va cridar als seus dos fills i els va dir: *“Mireu, fills meus, ja heu sentit el metge. Si no em porteu la flor del girablau, segur que em mor. Aquell de vosaltres que em porte eixa flor, heretarà el regne quan jo em moriré”*.

Al sendemà, els dos fills van eixir a cavall i van tirar cadascú cap a un costat.

El major dels germans es va passar molts dies i no trobava res, i es va quedar descansant davall d'un pi. Va traure d'una coixinereta un tros de pa i companatge i es va disposar a sopar. En eixe

mateix moment, va aparèixer-hi una dona molt velleta que li va dir: *“Escolta, que no em donaries un trosset de pa i una miqueta de cuixot, que fa molts dies que no trobe res per a menjar?”*. Però el fill major la va despatxar de mala manera, i la pobra vella se'n va anar.

El germà menut, va anar amunt i avall amb una burreta, buscant i buscant, a veure si trobava la flor del girablau. Però, com que no trobava res, es va asseure a descansar davall d'una carrasca. Ell era l'aleta del cor de son pare, i estava tan entristit per la malaltia que no tenia ni ganes de menjar.

Al momentet, va aparèixer la velleta, i li va dir: *“Escolta, que no em donaries alguna cosa per a menjar, que ja fa dies que no he menjat res?”*.

El jove li va dir: *“Espere’s una miqueta, que ací tinc una coixinera amb pa i unes olives. Si vol, s’ho pot menjar tot, que jo no tinc gens de gana”*.

Quan la vella va acabar de menjar, li va preguntar al xicon perquè feia mala cara i no volia menjar res. Ell li ho va contar tot i la velleta, en agraïment, li va dir que l’acompanyaria a on estava la flor del girablau.

En arribar al lloc, la velleta va desaparèixer, el xicon va agafar la més gran i més bonica i se’n va tornar cap al castell. Però, abans d’arribar-hi, es va trobar amb el seu germà, que se’n tornava al castell, cansat i desanimat de no trobar cap flor.

Ell li va dir que l’havia trobada, la flor i, aleshores, el germà major va traure la seua espasa i li la va clavar al menut. No volia que el seu germà li furtara el tron que considerava seu, per ser el fill primogènit del rei. El va soterrar en un barranc sota un munt de pedres i cantals i se’n va tornar cap al palau, segur que ja ningú li furtaria el tron del regne de son pare.

En arribar al castell, de seguida li va portar la flor a son pare i el rei es va posar bo de seguida, però es va quedar molt entristit en saber de la mort del seu fill menut en caure per un barranc.

El rei, tanmateix, volia veure el lloc on estava soterrat el seu fill menut, així que s’hi va fer acompanyar de tota la cort. Una vegada allà, van veure que, damunt del muntó de cantals, hi creixia una flor de girablau tan bonica com la del rei.

Quan el germà major es va acostar al muntó de pedres per assenyalar on hi havia soterrat el cadaver, la flor es va posar a cantar: *“El meu germà m’ha matat, per enveja i per maldat. Ell m’ha clavat una espasa, i ací baix m’ha soterrat”*.

El rei va manar que escarbaren davall de les pedres i, després de cavar i cavar, van trobar el fill menut del rei que, per art de màgia de la flor del girablau encara estava viu.

El germà major li va demanar perdó al menut a genollons i el van perdonar, però el van tancar en una presó del castell durant molts anys, fins que s’hi va morir de vell. Al fill menut el van fer rei i tota la vida va governar com un bon sobirà.

10. PER QUÈ L'AIGUA DEL MAR ÉS SALADA?

[Contada per Leonor Navarro i Ferrero]

Això diu que era una vegada, un home que estava d'allò més arruïnat. No podia ni donar a menjar ni a la seua dona ni als seus fills. Tenia tants deutes que ja no tenia cap més idea per a poder eixir avant. I no és que fóra un desbalafiador, sinó que no havia tingut sort en aquesta vida. Ara només li quedaven quatre cèntims. Tan desesperat n'estava, que va decidir tirar-se per un barranc, a vora mar i ofegar-s'hi.

Quan anava de camí cap al penya-segat, se li va aparèixer una velleta que li va demanar almoïna. L'home, sense pensar-s'ho dues vegades, li va donar els pocs cèntims que li quedaven, i va continuar camí amunt, amb cara de tristor.

Ja estava a la vora del penya-segat, disposat a llançar-se a l'aigua, quan se li va tornar a aparèixer la velleta que el va cridar i li va dir:

- Però, home, què vols fer? Pensa amb la teua família! Això que pretens és una barbaritat!
- I què vol que faça? Si no tinc diners i un muntó de deutes que pagar? Si ja no puc ni donar a menjar a la meua família!
- Si et tires a la mar, l'únic que aconseguiràs és fer patir la teua família per a tota la vida. Mira, tu, fa una miqueta, m'has donat els pocs diners que et quedaven, i jo ara et donaré una cosa que t'ajudarà sempre. Ací tens un morteret. És un morteret especial, no és un morteret corrent. Cada volta que tu desitges una cosa i li digues: "*Mol, morteret, i no pares mai quiet!*", te'n farà tanta com tu vulgues. Per a parar-lo només li has de dir: "*Para morteret, que ja està tot fet!*".
- Moltes gràcies, moltes gràcies!

La velleta va desaparèixer tan misteriosament com havia aparegut. L'home se'n va anar tot content cap al poble més pròxim i, per a celebrar-ho, li va demanar al morteret diners, i en un moment, va tindre la butxaca plena de dobletes d'or.

Ja al poble, se'n va anar cap a la taverna i va demanar un pitxer de vi bo. I un pitxeret va, i un pitxeret ve, va agafar una bufa com un cep.

Content com estava, no es va adonar que hi havia un home que se'l mirava des de feia estona. Quan estava ben bufat, es va asseure al seu costat i, quan es va assabentar de les propietats del morteret i de com funcionava, s'ho va fer bé per a furtar-li'l quan ja s'havia quedat dormint la mona.

El capità del vaixell es va fer a la mar, perquè era mercader i feia viatges pel mar, portant mercaderies per tots els ports de la Mediterrània.

Un dia que estaven enmig de la mar, al cuiner se li va acabar la sal per a fer el dinar, i li ho va dir al capità. Aquest li va dir que no es preocupara, que de seguida en tindria tanta com voldria. El capità va dir: *"Mol, morteret, i no pares mai quiet!"* i, de seguida, va començar a aparèixer sal.

El que el capità no sabia era com parar-lo, per això, el morteret no va parar de fer i fer sal. Tanta en va fer, que el vaixell es va afonar del pes de tanta sal que tenia. I al fons del mar que se'n va anar el morteret, que encara no ha parat de moldre sal! Per això l'aigua de la mar és ara salada. I així seguirà fins que algú el traga de l'aigua i el pare alguna volta.

11. La serp que mamava

[Contada per Leonor Navarro i Ferrero]

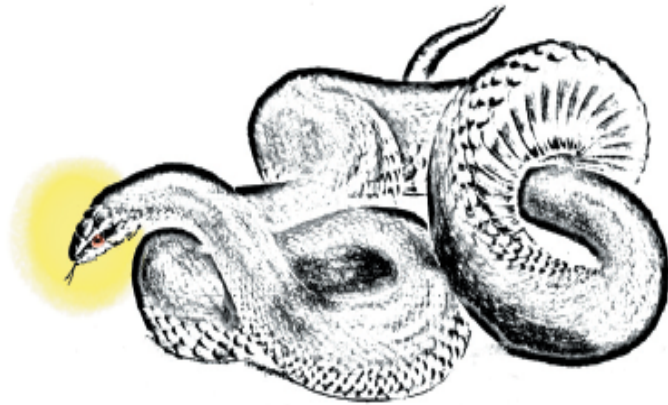
Això diu que era, ara fa molts anys, que en un poble, una dona va tindre un infant, preciós, de cara redona i més guapo que un sol. En aquella època no és com ara, que hi ha biberons. Aleshores, totes les mares que podien, alletaven els fills des que naixien.

A les nits, l'infant era tret del bressol i mare i fill dormien al mateix llit. Així, quan per la nit la criatura es despertava, dormint dormint, la mare l'alletava i no s'havia d'alçar.

El xiquet es criava molt preciosot, i en quatre dies se li van fer unes galtetes, uns bracets i unes cames grossos i polits. Feia goig de veure'l tan llustroset i boniquet.

Però, al cap d'un altre poc temps, el xiquet va començar a aprimar-se. En un tres i no res es va quedar primutxet i ulleroset. Els pares i els metges no s'explicaven què li podia passar al nadó, perquè mamava una cosa de no dir.

El que els pares no sabien era que una serpota que vivia pels bancals i les serres dels voltants se'ls colava per una finestra totes

les nits a l'habitació i es posava a mamar dels pits de la dona. L'animaló era tant llest que, quan el xiquet es despertava, li posava la punta de la coa a la boca perquè mamara d'allà i no plorara. Per això el xiquet es ressentia, perquè es passava les nits sense mamar la llet que li pertocava.

Tan gran era la serp que se li bevia la llet dels dos pits i, fins que no se l'acabava, no se'n tornava al seu cau.

Una nit, la dona, que no estava ben adormida del tot, va notar una fredor que li pujava pel cos i se li parava als pits. Es va adonar que era una serp de mida considerable, però no es va moure per a res. Sabia que, si la bestiola s'adonava que era desperta, potser la mossegaria o li faria mal al seu fillet.

Amb una sang freda considerable, va deixar que la serp se li acabara la llet dels dos pits i, quan se'n va eixir per la finestra, d'un bot es va alçar del llit i li ho va contar tot al seu marit.

L'home volia eixir-se'n de casa i matar la serp d'una aixadada. Però la dona el va convèncer que era millor esperar a la nit següent, que Déu sap on devia parar ara la serpota!

A l'altra nit, la dona es va gитар com sempre i l'home es va amagar, sense adormir-se, amb l'aixada a la mà.

Quan es va fer l'hora, la serp va acudir puntual, com cada nit, a beure's la llet de la dona i a deixar al xiquet sense res. I eixa era l'ocasió que esperava el marit. Només la serp va ficar el cap pel finestró dins l'habitació, l'home li va pegar una aixadada i li va tallar el cap. Després, a colps d'aixada, la va fer tota xixines. Una vegada morta i ben morta, l'home va agafar-ne els trossos i els va colgar en un clot, en un bancal ben lluny de sa casa.

No cal dir que, des d'aleshores, el xiquet va tornar a fer-se gros i polit, i ja no va haver cap serp que els molestara.

I és que diuen que les serps tenen un sentit especial per detectar les dones que estan embarassades i les que alleten els fills.

12. LA DONA DIMONI

Contada per Leonor Navarro i Ferrero

Això diu que era una vegada, fa molts i molts anys, hi havia una família de llauradoret, els pares i un fill, que van tindre molt males collites i es van arruïnar. Vivien en un mas a la muntanya del poble i es dedicaven a cultivar vinya i ametlers. Ho van haver de vendre quasi tot per tal de pagar els deutes que tenien. Només van poder salvar-ne la somereta, el carro i una cadena d'or amb la medalla de la Divina Aurora que la dona es va negar a vendre de cap manera, perquè era l'única cosa que li quedava de l'herència de sa mare.

Com en aquell poble no trobaven faena, se'n van haver d'anar a buscar fortuna pel món. Van recórrer pobles i pobles i a tots demanaven faena i almoïna perquè estaven molt necessitats, però de treball no en trobaven cap. Un dia que ja estaven molt desesperats, van arribar a un poble i van demanar faena i els van dir que al poble del costat hi havia un mas de senyoret que buscaven criats per a dur les terres i per a tenir cura de la casa. De seguida van enfilear el camí cap al poble i quan van arribar i preguntar on es trobava el mas que els havien dit, tot el món es feia l'esquiú i no els deïa res, com si tingueren por. Al remat van trobar un vellet que estava assegut vora una font que els va dir que el mas estava vora la muntanya seguint un camí, però que millor que no hi anaren perquè al poble corria la brama que qui hi anava no en tornava, desapareïa per sempre més. Van pensar que això serien xarradisses de poble i se'n van anar cap al mas.

Quan van arribar al mas, els va rebre un criat i li van demanar si era veritat que necessitaven gent per a treballar-hi i el criat els va dir que sí i els va conduir a una caseta que hi havia vora el mas. Era poca cosa més que una cuina, dues habitacions i un excusat vell, però als tres els va semblar un palau, de tan malament com estaven.

Al dia següent, el mateix criat els va dir que els portaria davant l'ama del mas i que havien de ser educats i cortesos amb ella, perquè era la senyoreta. Quan van entrar al mas, es van quedar molt sorpresos perquè era molt luxós per dins i la construcció per fora no donava la idea de tot el que hi havia dins. Per una escala de pedra van pujar al primer pis i, darrere d'unes portes grans, estava el saló on hi havia l'ama del mas. Estava asseguda en una cadira alta, darrere d'un tendur, i estava fent ganxet. Quan va alçar el cap, la seua mirada els va inquietar molt, però no van gosar dir-hi res.

- Passeu, passeu (els va dir), que vull veure-vos bé. Jo sóc l'ama i m'haureu de fer cas en tot el que vos mane. Tu seràs la cuinera (la mare). Tu duràs les terres (al pare) i tu seràs el meu criadet (al fill). Ara dormireu en unes habitacions de la casa per tal que estiguen més disponibles per a la faena.

Els tres van dir que sí i des d'eixe moment es van posar al servei de l'ama del mas i es van instal·lar en unes habitacions del capdamunt, vora els graners.

A l'hora de dinar, el criat va dir a la mare:

- La senyoreta vol que li prepares una cassola d'un quilo d'arròs amb dos conills i tres pollastres.

- Què vénen convidats a dinar? (va preguntar la mare).

- Tu calla, no preguntes i limita't a fer el que et manen.

La dona va callar i va preparar el que li demanaven. Quan la cassola va estar feta, quasi no podia amb ella amb les dues mans, i la va posar damunt de la taula de la senyoreta, que ja estava parada només amb un plat i el necessari per a una persona, i se'n va tornar a la cuina a escurar. Va pensar que no s'ho acabaria i que segur que en tindria per a tres o quatre voltes com a mínim, per molt menjadora que fóra. Però, quan el criat la va tornar a cridar i va pujar a llevar taula, es va sorprendre que de la cassola d'arròs no en quedaven ni les engrunes. Tot s'ho havia menjat.

- Com pot ser? Si hi ha perquè rebente d'una panxada!

Aquestes reflexions se les va fer en silenci mentre se'n tornava a la cuina a continuar fent-hi coses.

A mitjan vesprada, el criat la va tornar a cridar i li va dir:

- La senyoreta vol que li prepares el sopar. Ara vol que li faces un corder rostit, amb creïlles i tot. Ves-te'n a l'estable, el mates i el prepares. Ves-hi, no t'encantes que se't farà tard.

La dona se'n feia creus i no entenia com podia tindre gana encara després d'haver-se fotut una cassola d'arròs al forn com una plaça de bous. Però no en va dir res i va fer tot com li ho havien dir. A l'hora acordada ja tenia el corder rostit i les creïlles cuites, i li ho va presentar a la senyoreta damunt de la taula, que novament tornava a estar parada.

Quan va acabar de sopar, novament la van cridar a llevar taula i es va trobar que del corder rostit només en quedaven els ossos arrepelats i cap rastre de les creïlles.

A la nit, quan l'home va vindre de treballar, la dona li va contar al seu home tot el que li havia passat:

- Escolta, que estic espantada de tant com pot arribar a menjar la senyoreta. Li he fet una cassola d'arròs al forn com una plaça de bous i jo que em pensava que venien convidats, però no, se l'ha fotut tota ella. Després, per a sopar, m'ha demanat que li preparara un corder rostit amb creïlles i se l'ha menjat tot sencer. Tu creus?

- Deixa-ho estar, que ja saps que els senyorets són diferents i tenen les seues manies. (I així es va quedar la cosa).

Al dia següent, la mateixa. A l'hora de dinar li van demanar que li preparara una olla de blat picat per a ella, i la dona li la va portar i la va posar a la taula parada de la senyoreta. Quan la van cridar per a llevar taula, novament de l'olla no en quedava res. Per a sopar li va demanar un lluç unes perdius al forn, que també s'ho va menjar tot.

Quan a la nit va tornar l'home de treballar li ho va explicar tot. Però ara va ser el fill qui va parlar.

- Jo estic molt estranyat. Vos heu adonat, pare i mare, que a dins del mas els pardalets no canten? Al pati, o no n'hi ha o s'amaguen, mentres que als horts sí. I no veus ni perdius ni conills per enlloc. És com si fugiren del mas.

Aleshores el pare va dir:

- Això que dius és cert. Jo que vaig tot el dia llaurant i escombrant, encara no he vist ni un conill, ni una perdiu ni un sol niu de gafarrons. Es veu que no n'és l'època.

Per la nit sentien sorolls estranys dins del mas, com si alguna cosa s'arrossegara per terra i eixia una olor roïna pels corredors de baix, com

si no netejaren mai, i això que la pobra dona fregava el terra tots els dies amb aigua i lleixiu i llevava la pols. Però al sendemà sempre eixia un pudor de podridura molt lletja.

Al dia següent, pel matí, la senyoreta va cridar el jovenet per tal que li fera uns encàrrecs. La senyoreta estava fent calça vora la ximenera, que sempre la tenia encesa, nit i dia. Quan li estava fent l'encomanda, se li va caure un cabdell sota el tendur i el jovenet es va ajupir per agafar-lo i va veure una cosa que el va deixar gelat, però va dissimular i no en va dir res, però la senyoreta li va notar el trasbals i li va dir:

- Què et passa alguna cosa? Perquè estàs trencat de color?

- No em passa res, senyoreta, és que estic molt cansat perquè no he dormit molt aquesta nit passada.

Quan va acabar la seua faena, el xicon va anar a buscar els pares a la seua habitació, molt esglaiat.

- Mare, pare! He de parlar amb vosaltres. Estem en perill.

- Calma't, fill meu, i conta'ns què et passa (va dir la mare).

- Hui he vist una cosa que m'ha deixat gelat. La senyoreta és un monstre, un dimoni!

- Per què dius això, fill meu? (Va dir el pare). Què t'ha fet alguna cosa?

- Hui, quan estava escoltant la senyoreta mentre em manava la faena del dia, se li ha caigut un cabdell davall del tendur i quan li l'he arreplegat, he vist que la senyoreta no té cames! Té una cuota de serp enroscada i pudenta. M'ha fet molta por!

- Això que dius no pot ser!

- Que sí, mare, que ho he vist!

En eixe moment, la senyoreta va guaitar per la porta amb cara amenaçadora.

- Així que ja sabeu qui sóc! Ara veureu vosaltres, hui sereu el meu sopar!

I dit això, va començar a acaçar-los escales avall, mentre tots tres corrien cap a la porta d'eixida.

- No cal que corregueu tant, tard o d'hora us agafaré i se vos menjaré!

Van passar una porta i la mare la va tancar amb clau, però la senyoreta la va tombar d'un colp de la seua coa.

Al remat, van arribar a la porta de casa i la mare va tindre una idea: va llançar la cadena i la medalla a la porta i la dimònia no la va poder passar. Es va quedar dins de la casa esbufegant i dient cosasses, perquè no podia tocar res que estiguera beneït.

I gràcies a això, tots tres, el pare, la mare i el fill, van poder escapar-se del mas maleït i salvar la seua vida d'una mort horrible més que segura. La Divina Aurora els havia salvat.

13. LA CRIADETA

(Contada per Leonor Navarro i Ferrero)

Conten una vegada hi havia un mas que es va quedar sense amos perquè els masovers es van morir i van deixar una filla joveneta, òrfena i sense béns. Els amos del mas del costat, que eren rics i la coneixien, es van apiadar d'ella i se la van afillar com una criadeta. A més, perquè els venia bé tindre algú que es fera càrrec del fill menut que tenien, un infant de pocs mesos. I així va ser com la xiqueta es va incorporar de seguida a la seua nova família.

De bon matí, quan s'alçava, el primer que feia era encendre la llar per tal que la cuina es calfara i el fred de l'hivern se n'anara. Perquè el mas estava a la serra i quan bufava la tramuntana, tot es gelava. Tots els dies eren iguals: alçar-se, escalfar la cuina, preparar el desdijuni dels amos i tindre cura del xiquet mentre els pares no estaven a casa.

La xiqueta es portava molt bé i era molt faenera, per això i perquè veien que tenia molta cura del seu fill, els amos del mas que l'havien acollit li van agafar molta estimació i la tractaven molt bé.

Un dia de l'hivern, els amos del mas li van dir que eixe dia se n'havien de baixar al poble a comprar unes coses i que li deixarien el xiquet durant unes hores, que en tinguera molta cura. La xiqueta els va dir que sí i es va posar molt contenta perquè veia que es fiaven molt d'ella. I els amos se'n van anar i es van quedar sols al mas la xiqueta i l'infant.

Al poc temps, es va girar un oratge molt roí i es va posar a bufar molt de vent i a nevar i en molt poc de temps el temps va empitjorar molt i el fred es va notar més. La xiqueta, en veure-ho, va carregar de llenya la llar i va fer una foguerada molt gran. Va acostar el bressolat del xiquet perquè no tinguera fred i es va asseure en una cadira, amb tant mala sort que es va adormir, perquè estava molt cansada de tota la setmana d'alçar-se molt matí i no parar en tot el dia de fer faena, del matí a la nit.

Mentres estava dormint, el foc va agafar el bressolet i es va encendre en flames. Res no va poder fer la xiqueta per salvar el menut, que va morir entre les flames i socarrat del tot. La xiqueta només feia que plorar i plorar i s'aclamava a la Mare de Déu:

- Divina Aurora, salva'm d'açò! Torna'm el xiquet, que s'ha mort cremadet com un angelet!

I vinga de plorar i vinga de resar!

En eixes estava que va sentir que obrien la porta del carrer. Eren els amos del mas, que ja tornaven del poble, gelats com un poll i amb ganes d'escalfar-se. De seguida que la van veure amb els ulls plorosos van pensar que alguna cosa dolenta havia passat.

- Què et passa, xiqueta? Per què plores tant? Per què fa pudor de socarrim? On està el nostre fill?

La xiqueta no podia ni obrir la boca de la pena i la por que tenia. I els amos a cada vegada més alarmats:

- Vinga, ja està bé! Li ha passat res al nostre fill! Parla d'una vegada!

Però quan anava a dir-los tot el que havia passat, van escoltar que el xiquet es reia a la cuina i se'n van anar corrents a veure'l. I és que el xiquet estava en el seu bressolet tot content i calentet, com si no li haguera passat res, i feliç de veure els seus pares.

Quan la xiqueta, ja més asserenada, els va contar el que havia passat, els amos del mas es van posar a plorar de l'emoció i van saber que la Divina Aurora els havia fet un gran miracle. Els amos no van castigar la xiqueta i li van permetre quedar-se al mas tota la vida.

14. ET VULL MÉS QUE UN BON CAGAR

(Contada per Honorio Sanchis Valdés)

Conten que una vegada hi havia un rei que tenia tres filles. La major i la mitjana eren unes gates maules, més males que un gat tort. La petita, pel contrari, era un tros de pa, molt bona xiqueta i molt amorosa. Per això, les dues germanes majors li tenien una enveja i un odi que no se l'acabaven.

Un dia al rei se li va ocórrer provar a les seues filles i veure si l'estimaven o no i va decidir que els preguntaria com l'estimaven.

La major, que sabia que son pare era molt bevedor i amant del bon vi, li va dir que l'estimava com el vi.

La mitjana, que sabia que son pare era molt llépol, li va dir que l'estimava com el torró i els feridellos de Nadal.

I li va tocar el torn a la més menuda, i aquesta li va respondre amb tota sinceritat: "Et vull més que un bon cagar".

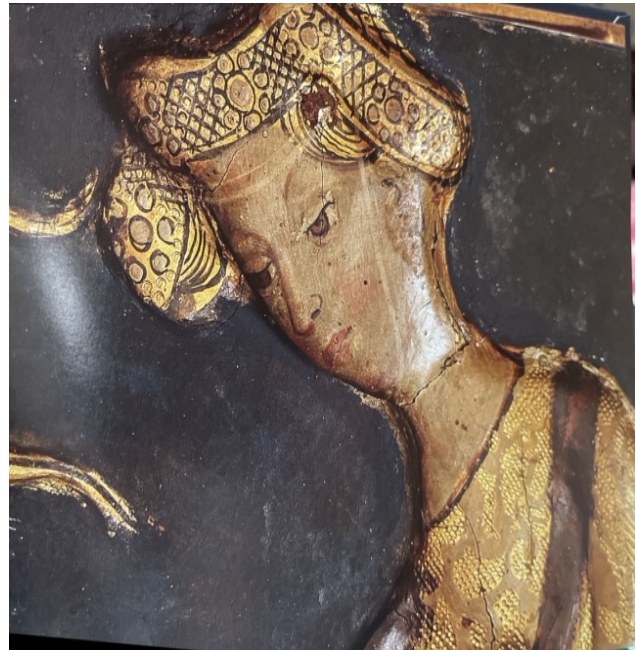
El rei i tota la cort es vam quedar fets de pedra en escoltar una semblant resposta. Es va fer un silenci i el rei va dir la seua tot enfurismat:

- Mai m'hauria esperat que una filla meua m'ofenguera d'eixa manera i davant de tot el món. Ves-te'n del palau, que no vull tornar-te a veure mai més!

De res li van valdre els plors. La pobra princesa va pujar a una burreta i sense res més que una cistella amb rosegons de pa, la van fer fora del palau de mala manera i no la van tornar a veure mai més.

Van passar els anys i quan ningú ja no es recordava de la princesa petita, el rei va començar a trobar-se malament: no podia cagar. Estava més restret que restret i no li anava ni avant ni arrere. Va consultar amb els millors metges del regne, però ningú li'n sabia donar remei.

El rei estava desesperat i se li havia fet una panxota com un tonell i li feia mal tot. Al final, una vella criada li va dir que hi havia una dona en un poble, amb fama de bruixa i fetillera que deien que ho podia curar tot, però que tenia molt mal caràcter. I llavors el rei va enviar els seus soldats perquè la portaren a palau.

Els soldats van arribar a ca la fetillera i li van explicar el cas i que el rei volia que anara ràpidament a palau per tal que el curara. El que no s'esperaven ells és que la suposada bruixa els diria això:

- Que vaja jo a palau? Això podíem arreglar! Damunt he d'anar-hi jo? D'això res! Si vol que li cure alguna cosa, que vinga ell a ma casa i parlarem. Jo no em moc d'ací!

- Però dona, que t'ho demana el rei!

Però ella, que era més tossuda que una boira, no va cedir gens ni mica i els soldats se'n van tornar ben mocats a palau. Quan hi van arribar i li ho van explicar al rei, es va posar fet un vint-i-cinc, perquè no estava gens acostumat que li portaren la contrària. Però estava tan desesperat pel mal de panxa que va transigir en anar a ca la fetillera. Així que va agafar el seu cavall més veloç i en un tres i no res es va plantar a la porta d'aquesta dona. Va tocar a la porta i de dins estant va sentir:

- Qui hi ha?

- El Rei!

- Ah, doncs s'haurà d'esperar el rei, que estic escurant i no puc deixar-m'ho ara.

- Com que m'he d'esperar? Que sóc el rei!

- Com si és el sumsum corda!

I el rei, ben enutjat, es va haver d'esperar que la fetillera li obriguera la porta.

Quan li va obrir, el rei es va quedar una mica astorat perquè, tot i que anava amb la cara mig tapada, li va resultar estranyament coneguda. Li va explicar que no podia cagar i que s'ho estava passant molt malament. La fetillera el va escoltar atentament i, quan va acabar, li va dir:

- Si vols que et cure, abans hauràs de trobar un gripau que viu vora un braçal de la font i a veure què et diu.

- Però com vols que parli amb un gripau?

- Tu veuràs, però si vols que et cure, primer l'hauràs de trobar.

Així que ja tens el rei que se'n va a buscar un gripau i vora un braçal en troba un de ben gros. Per a la seua sorpresa, el gripau, en comptes de fugir, se'l queda mirar fit a fit.

- Ja has arribat?

El rei es va quedar tot sorprès i espantat que un gripau li parlara, i quasi li va costar dir:

- M'ha enviat la bruixa eixa que viu ací al costat. A buscar un gripau i t'he trobat a tu. I ara no sé què he de fer.

- A què has vingut ací?

- He vingut perquè no puc cagar des de fa molts dies i no sé què puc fer.

- Per a poder cagar, primer m'has de respondre aquesta pregunta: quantes filles tens?

El rei va dubtar una mica i hi va respondre:

- Dues!

- Dues? N'estàs segur?

- Bé, en tenia tres, però n'hi ha una que fa molts anys que no la veig i no sé res d'ella...

- I com és això? Què no la volies prou?

- És que em va fer una passada molt grossa i m'hi vaig enfadar molt...

- I què va ser?

- Li vaig preguntar que com em volia i em va respondre que "més que un bon cagar"! Tu creus que això està bé?

- I tu com et trobes ara que no pots cagar així com vols?

El rei es va quedar pensant una bona estona i callat i se'n va tornar capcot a ca la fetillera. Li va trucar a la porta i la fetillera li va obrir.

- Ja has vist el gripau?

- Sí

- I que t'ha dit?

- M'ha preguntat que quantes filles tenia.

- I tu què li has respost?

- Que tres, bé, primer, que dos...

- I com és això?

- Perquè em vaig enfadar amb la meua filla menuda per una resposta que no vaig saber entendre i la vaig enviar fora del palau i del regne i ja no l'he vista mai més... I ara que he patit les conseqüències de no poder fer de ventre, he pensat que em volia bona cosa i he pogut entendre la mesura del seu amor. I ara que l'he entesa, em sap molt de greu, perquè ara ja no la podré trobar. A saber on deu estar...

- Potser la tens més a prop del que et penses. Ara ves-te'n a palau i pren-te aquestes herbes durant uns dies i quan estigues bé, torna per ací...

El rei va agafar el farcellet d'herbes i se'n va tornar cap a palau molt i molt contrariat i disgustat pel que havia fet feia tants anys amb la seua filla menuda...

Van passar els dies i el rei, anava a cada dia prenent-se les herbes. Fins que un dia, mentre es prenia la bullida de les herbes, va notar que s'engolia una cosa dura i quasi s'ofega. Quan se la va traure de la boca quasi li agafa un treball: era l'anell de la seua filla menuda, la que feia tants anys que no havia vist. Es va posar tot quimerós. Com podia haver arribat allí?

Al dia següent, el rei se'n va tornar a ca la fetillera per a donar-li les gràcies i, de pas, preguntar-li com havia arribat eixe anell a les seues mans, perquè estava segur que era ella qui l'havia posat a la bosseta de les herbes.

Quan hi va arribar, s'hi va trobar la porta oberta i la fetillera asseguda en una taula amb un braser.

- Bon dia fetillera, venia a donar-te les gràcies i a preguntar-te com és que tenies aquest anell que m'he trobat en les herbes. Quasi m'ofegue en beure-me-les. Era de la meua filla menuda. La que ara trobe tant a faltar...

En eixe moment, la fetillera es va llevar la caputxa i li va dir:

- Ací la tens, la teua filla. L'anell és meu i em devia caure a la bosseta de les herbes en un descuit. No volia que t'ofegares per res del món. Encara que em vas tractar molt malament, mai no m'he oblidat que eres mon pare. Després de tants anys, has après la lliçó.

El rei es va posar a plorar de l'emoció, li va demanar perdó a la seua filla, la va abraçar i tots dos se'n van tornar a palau on ara ja sí, van poder viure durant la resta de les seues vides.

15. LA BONA XIQUETA

[Contada per Àngels Navarro i Ferrero]

Això diu que era una vegada un home que es va quedar vidu i tenia una filla. Passat el temps, la xiqueta volia tindre una mare, però el pare no es volia casar de nou. Tenien una veïna que també era vídua i tenia una filla. Sempre que la xiqueta passava a prop de casa li deia:

- Si em case amb ton pare, et faré tots els dies per a sopar, sopetes de llet i mel.

I se n'anava a casa i li ho deia a son pare:

- Pare, la veïna sempre que passe i em veu em diu que si et cases amb ella em farà tots els dies per a sopar sopetes de llet i mel.

- Ara diu això, però si em case amb ella, després te les farà de fel!!

Va anar passant el temps i, tantes vegades li va dir la filla la conversa de la veïna que, al final, es van casar.

Al principi tot anava bé, però al poc temps, el pare es va morir i la xiqueta i la madrastra i la germanastra van canviar de seguida de comportament:

- A partir d'ara, tu faràs totes les faenes de la casa!!! Au, ves-te'n al riu a llavar!!!

I tots els dies li tocava anar al riu a llavar, fer la faena de casa, mentre la madrastra i la germanastra vivien a la regalada.

Un dels dies que anava la xiqueta a llavar al riu, s'hi va trobar una velleta que s'estava a la vora, amb un cabasset de roba per a llavar.

Era molt vella i a la dona se li n'havia escapat un llençol riu avall i no podia agafar-lo. La xiqueta ho va veure i li va dir:

- No patisca que jo li l'arreplegaré i, a més, l'ajudaré a llavar la roba.

Quan la xiqueta li va tornar el llençol li va dir:

- Mire, a mi no m'importa llavar una miqueta més de roba. Com fa molta basca, quede's vosté a l'ombra i jo li llavaré la roba.

- No dona, que jo també puc!!

- De cap manera, que bé es veu que està cansada.

- Com vulgues, filla. I moltes gràcies!

Quan va acabar de llavar la seua roba i la de la velleta, aquesta li va dir:

- Com has sigut tan bona, demà quan t'alces, tindràs un regal.

- Però si jo no vull res!!! Jo no necessite cap regal!!

I se'n va anar cap a casa. Quan hi va arribar, la germanastra li va dir:

- Sí que has tardat hui!! Va, vinga, posa't a fer el sopar, que ja tinc gana!!

Se'n van anar a dormir i, al sendemà, només alçar-se, la xiqueta es va posar a preparar el desdejuni, sense llavar-se la cara ni res.

Quan es va alçar la madrastra i la va veure es va posar a cridar:

- *Però tu t'has vist? Què t'ha passat? Què tens al front?*

- *Jo? Què sé jo? A mi no em passa res!!!*

- *Com que no et passa res? Mira't a l'espill!!!*

I quan la xiqueta es va mirar a l'espill es va quedar de pedra. Tenia al front una estrella d'or que relluïa com un sol. La madrastra va intentar arrancar-li-la per tots els mitjans però, quan va veure que no podia, li va manar que es posara un mocador al cap perquè ningú no poguera veure-li l'estrella.

Quan la germanastra es va despertar i es va assabentar de tot, li va dir a la mare:

- *Mare, jo també vull una estrella com eixa!!! Com li haurà eixit això?*

- *A veure, xiqueta, conta'ns ara mateix com és això que t'ha eixit una estrella al front.*

- *Jo no ho sé. Ahir vaig anar a llavar al riu, vaig ajudar una velleta i em va dir que em faria un regal. Deu ser això que m'ha regalat, però no sé com.*

- *Això és que eixa vella era una fada o alguna cosa màgica!!! Filla meua, hui aniràs tu a llavar i, si veus la vella, l'ajudes, a veure si a tu també t'ix demà una estrella d'or al front.*

Per la vesprada, la germanastra se'n va anar al riu amb una cistella de roba i allà que es va trobar la velleta:

- *Bona vesprada filla. Que no m'ajudaries? M'ha caigut un llençolet a l'aigua i no el puc agafar.*

- *Clar dona, ara mateix li l'agafe. Veu, ací el té.*

- *I no m'ajudaries a llavar la roba que duc? És que estic molt cansada i fa molta calor.*

- *Jo? Però que no veu que jo també en porte molta per a llavar? Llave-se-la vosté demà, que ja l'he ajudada prou.*

- *Massa raó que tens, filla meua. Demà quan t'alçaràs tindràs un regal. Adéu!*

La germanastra va llavar la seua roba de mala gana i se'n va tornar a casa i, en arribar-hi, la mare li va dir:

- Què, filla, l'has vista, la vella?

- Que si l'he vista? Clar que sí!! I m'ha costat traure-li del riu un llençol que se li havia escapat. I encara volia que li llavara jo la seua roba! Què t'ha paregut!!

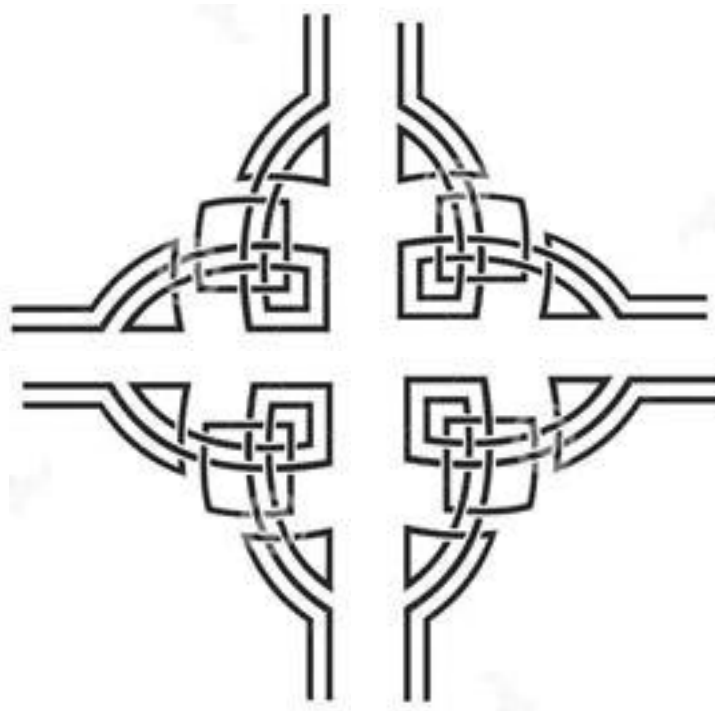
La madrastra i la germanastra se'n van anar a dormir després de sopar mentre la xiqueta es quedava endreçant casa.

Quan es va fer de dia, la germanastra es va alçar corrents a mirar-se a l'espill, a veure si tenia una estrella com la xiqueta i es va posar a pegar crits d'espant:

- Ai mare!! Ai mare!! El que m'ha eixit!!!

- Què t'ha passat, filla meua?

I és que a la germanastra, per la seua falta de compassió, li havia eixit un moc de polit al front que li penjava sobre el nas. Per molt que la mare li'l va estirar i estirar, no va haver manera que el moc se li n'anara i tota la vida el va haver de dur tapat amb un mocador i no es va poder casar mai. Pel contrari, la xiqueta sempre va dur l'estrela al front i va fer un bon casament.

**Conte contat, ja s'ha acabat,
per la xumenera se n'ha anat,
cauen anissos i torrat,
i qui no s'alce, s'ha cagat!**